

A tanári műhelyfoglalkozás címe	„Végre sikerült festenem egy igazi költeményt” Jász Attila <i>naptemplom villanyfényben</i> című kötetének elemzése	Készítette	Szarka Eszter, Varga Betti
Csoport	Irodalom Másképp, kísérőtanárok, érdeklődő magyartanárok	A foglalkozás kiemelt témái	Kép és szöveg kapcsolata; Kortárs magyar líra; Szerepköltészet (Foglalkozásterv a 2024-es emelt magyarérettségi emelt szóbeli 15. tételének tanításához)
A foglalkozás időpontja	2024. 04. 20.	Szűkebb témakör	MŰVEK A KORTÁRS MAGYAR IRODALOMBÓL 15. Műfajok, szövegtípusok változása, ars poetikus dilemmák és szerepversek Jász Attila <i>naptemplom villanyfényben</i> című kötetében*
Felhasznált és készüléshöz ajánlott könyvek, tanulmányok, publicisztikák:			
<ul style="list-style-type: none"> • Jász Attila: <i>naptemplom villanyfényben</i>. Tempevölgy Könyvek 5. Balatonfüred, 2011. • Jász Attila: <i>Belső árnyék</i>. Budapest, Kortárs, 2013. • Csontváry Kosztka Tivadar: <i>Önéletrajz</i>. https://mek.oszk.hu/05800/05889/ • Németh Lajos: Csontváry. Corvina, Budapest, 2008 • Kálmán Áron: Csontváry. Budapest, Scolar, 2019. • „Szabadság nélkül egy sort sem tudnék írni” – a költő Jász Attilával, alias Csendes Tollal beszélgettünk. Mezei M. Katalin interjúja. WMN Kult. 2020. szeptember 16. • Győrffy Ákos: „...érthetetlen jeleket hagyok a homokon.” Jász Attila: Szárnyas csiga. Átiratok. Myth&Co. Vigilia. 2015/07 • Juhász Attila: <i>Lassú nézés: kritikák, tanulmányok Géczi János, Zalán Tibor és Jász Attila műveiről</i>. Budapest, Kortárs, 2020. • Szűcs Balázs Péter: <i>Igazi álomnagy téma</i>. (könyvkritika) Litera. 2012. január 16. • Kántás Balázs: <i>Vers-festmények / festmény-versek és az őrült művész apoteózisa</i> (könyvkritika). apokrifonline 2012. május 4. 			
Kommunikációs felületek: Irodalom Másképp Fb-oldal; ME honlap			

* Az [Oktatási Hivatal honlapján megjelent szóbeli tételsor](#) a tételhez a következő kiegészítést tartalmazza:

A vizsgázó felkészülése és felelése során használhat Csontváry-albumot, utalhat a társművészeti kapcsolódásra, de feleletét a *Naptemplom villanyfényben* szövegvilágára kell építenie. (A reprodukciók hiányában is teljes értékűnek tekinthetők a versszövegek.)

Jász Attila (2011): *Naptemplom villanyfényben*. Balatonfüred Városért Közalapítvány 125p.

Jász Attila (2013): *Naptemplom villanyfényben*. *Belső árnyék*. Kortárs Kiadó

A kötet az interneten is elérhető az alábbi linkeken:

<https://irodalmijelen.hu/05242013-1500/naptemplom-villanyfenyben-jasz-attila-versregenyecsontvary-utjan-első-resz> *Naptemplom villanyfényben*

<https://www.irodalmijelen.hu/05242013-1501/naptemplom-villanyfenyben-jasz-attila-versregenyecsontvary-utjan-2-resz>

<https://www.irodalmijelen.hu/05242013-1509/naptemplom-villanyfenyben-jasz-attilaversregenyecsontvary-utjan-3-resz> <https://www.irodalmijelen.hu/05242013-1513/naptemplom-villanyfenyben-jasz-attilaversregenyecsontvary-utjan-4-befejezo-resz>

Idő	Téma	Kiemelt készségek	Módszerek, eljárások, instrukciók, munkaforma	Eszközök, tanári tevékenységek
RÁHANGOLÓDÁS				
0-5	Téma- és célkijelölés		<p>A foglalkozás menetének ismertetése (frontális)</p> <ul style="list-style-type: none"> • A kortárs emelt tételhez kapcsolódó, osztályba bevezető másfél órás foglalkozás saját élmény alapú kipróbálása; utána fél óras szakmai, módszertani megbeszélés • A foglalkozásterv és a tételvázlat elérhető lesz a ME honlapján • Alapadatok a kötetről (a három kiadás bemutatása) 	<p>Előkészületek</p> <p>albumok, kötetek, számozott borítékok, feladatlapok, filc, ceruza minden csoportasztalra</p>
5-15	Érzelmi belépő	médiumváltás (verbális, vizuális kódok dekódolása), együttműködés figyelem, önreflektivitás	<p>Képdiktálás – Festőlegény (páros munka)</p> <p>→ Mutasd be a párodnak a nálad levő képet úgy, hogy a lehető legpontosabban le tudja rajzolni azt öt perc alatt! A rajzoló fél kérdezhet, te válaszolhatsz neki, de a képet nem láthatja, és te sem követheted a rajz elkészítésének folyamatát.</p> <p>→ Hasonlítsátok össze a képet az elkészült rajzzal! Beszéljétek meg, hogy mire kellett figyelnetek a sikeres együttműködés érdekében! Miért lehet nehéz egy képet szavakkal leírni, illetve leírás alapján megrajzolni?</p> <p><u>Alternatív feladatok</u></p> <p>Rajzkészítés mint vizuális jelentésteremtés (egyéni munka, páros megbeszélés) Készítsetek egyénileg zsírkrétával színes képet a kötet egyik háromsoros verse alapján! Helyezkedjétek úgy, hogy ne lássátok egymás rajzát alkotás közben! Hasonlítsátok össze az elkészült rajzokat, és beszéljétek meg, mi az oka a különbségeknek és a hasonlóságoknak! Milyen támpontokat adott a szöveg, és miben adott szabadságot?</p> <p>Részletek és képek párosítása (csoportmunka) Minden csoport borítékban kap egy képet és több, cím nélküli haikut. Olvassátok el a szövegeket, és állapítsátok meg, melyik készült a hozzátok került Csontváry-képhez! Milyen támpontokat adott a szöveg? Miben mutatkozik meg a versbeszélő mint befogadó szabadsága?</p> <p>Egy kép anatómiája (csoportmunka) Értelmezzétek a Tengerparti sétalovaglás című Csontváry-képet úgy, hogy a csomagolópapír közepére ragasztott színes másolat egyes részleteihez egy anatómiai ábrához hasonlóan megjegyzéseket fűztök. (A képrészletet egy vonallal kapcsoljátok a megjegyzéshez.) Minden csoporttag 2-2 elemhez társítson leíró és/vagy értelmező meglátást.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • feladatlapok • grafitceruzák • üres A/4-es rajzlapok, rajztáblák • 1. boríték (Festőlegény, kép) <p>A feladat végén gyűjtsük be a rajzokat és állítsuk ki a falon.</p>

15-30	A szövegekre való ráhangolódás	értelmezés, kép és szöveg összehasonlítása, asszociáció, összefüggésteremtés	<p>Szövegpótlás, kép és szöveg összehasonlítása (csoportfeladat) <i>Zarándoklás a cédrusokhoz Libanonban. 1907</i></p> <ul style="list-style-type: none"> → Nézzétek meg alaposan a képet, majd pótoljátok a vers hiányzó szavait! Az üres helyekre olyan szót írjátok be, amit a csoport összes tagja kifejezőnek érez! Tartsátok szem előtt, hogy a versnyelv Csontváry sajátos színrendszerét, festői eszközeit tükrözi! → Ha elkészültetek, vegyétek ki a 2-es borítékból a teljes szöveget. A csoport egyik tagja olvassa fel a verset. → Beszéljétek meg, hogy milyen szövegsajátosságokra mutatott rá a feladat! <p>Alternatív feladat</p> <p>Szövegpótlás, kép és szöveg összehasonlítása (csoportfeladat) A fenti feladat megoldása egy másik kép–vers párral. (További nyolc vershez tartozó hiányos szöveget lásd a tanulói foglalkozás anyagai között.)</p> <p>Életrajzi tabló készítése (csoportfeladat) Kálmán Áron képzőművész képregényben dolgozta fel Csontváry életrajzát. Készítsetek a kiosztott képregényoldalakból egy olyan tablót, amely időrendben mutatja be Csontváry Kosztka Tivadar életének néhány kitüntetett eseményét! A képekhez társítsátok képaláírásként a Jász-kötetből származó prózai részleteket! Az elkészült tablót mutassátok be a többi csoportnak!</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zarándoklás a cédrusokhoz Libanonban. 1907 (hiányos szöveg + kép)</i> • 2. boríték <i>Zarándoklás a cédrusokhoz Libanonban. 1907 (versszöveg)</i>
-------	--------------------------------	--	---	---

JELENTÉSTEREMTÉS

Műértelmező feladatlapok

30-75	Versolvasás, vers-értelmezés	analizáló, áttekintő, szintetizáló jellegű szövegvizsgálat	<p><i>Hosszabb időtök van a kötettel való ismerkedésre, néhány vers beható értelmezésére. A hatékony időkihasználás érdekében a munka megkezdése előtt olvassátok végig a feladatokat, és válasszatok egy időfelelőst, aki segíti a javasolt időkeretek betartását. A versértelmezés során a szövegből induljatok ki – ne a kép és szöveg összehasonlítására alapozzátok a műelemző beszélgetést.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Versolvasás, ismerkedés a kötet verseivel Tegyétek ki az asztalra a 3-as számú borítékban található tíz verset, és olvassátok őket csendben, önállóan! Egy csoporttag egyszerre egy szöveget vegyen magához. A versek egyéni olvasása során felmerülő benyomásaitokat, elemző gondolataitokat rögzítsétek a szemponttáblázat első sorában! Úgy olvassatok, ahogy jólesik: hosszabban is elidőzhetnek egy versnél, de beleolvashattok akár az összes kiosztott szövegbe is. (egyéni munka, 10 perc) • Műértelmezés <ul style="list-style-type: none"> ○ Értelmeztétek a kötet három versét (<i>Festőlegény, Mária kútja Názáretben, Magányos cédrus</i>) csoportokban! Jegyeztétek fel a fontosabb meglátásaitokat a táblázatba! Próbáljátok minél több kapcsolatlehetőséget találni a megadott szövegek között! Mindhárom szöveget vizsgáljátok meg módszeresen a csoport A/3-as lapon levő fókuszszempontja alapján. (csoportmegbeszélés, 25-30 perc) 	<ul style="list-style-type: none"> • 3. boríték Versek szövegei <i>Óz. 1893</i> <i>Holdtölte Taorminában. 1901</i> <i>Öreg halász. 1902</i> <i>Fohászkodó üdvözítő. 1903</i> <i>Zarándoklás a cédrusokhoz Libanonban. 1907</i> <i>Baalbek. 1906</i> <i>Marokkói tanító. 1908</i> <i>Villanyvilágította fák Jajcában. 1903</i> <i>Mária kútja Názáretben. 1908</i> <i>Tengerparti sétalovaglás. 1909</i> + <i>Önarckép (álvers, amelyet egy szövegek stílusváltására is képes AI alapú programmal, a Goblin.Tools Formalizer funkciójával készítettünk) A VERSEK ÉS A</i>
-------	------------------------------	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> ○ A műelemző csoportmegbeszélés végén jegyezzetek fel a három összegző jellegű megállapítást a fókuszszempont kapcsán az A/3-as lap hátoldalára! (Távolról is jól olvasható méretű betűkkel írjatok.) (csoportos összegzés, 5-10 perc) ○ Ha marad időtök, vessétek egybe az egyéni olvasás tapasztalatait a közös versértelmezéssel! Fogalmazzatok meg a megismert versek alapján a kötet poétikai és tematikus sajátosságaira vonatkozó felvetéseket! (csoportos beszélgetés 5-10 perc) 	<p>HÁTOLDALAK SZÖVEGÉT AZ EREDETI KÖTETHEZ HASONLÓ ELRENDEZÉSBEN LÁSD A MELLÉKLETBEN</p> <ul style="list-style-type: none"> ● A/3-as lapok (az egyik oldalon a csoport fókuszszempontja, a másik oldalra kell rögzíteni az összegző meglátásokat) ● Filctoll
75-90	Vers- és kötet értelmezés	összegzés, új értelmezői utak kijelölése	<p>Összegző beszélgetés (egészcsoportos megbeszélés az összegző lapok segítségével)</p> <p>Mi jellemzi az olvasott szövegek alapján a Jász-kötetet?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● a versek témaválasztását ● a versbeszédet ● nyelvi-stilisztikai megformáltságot <p>Egyéni olvasói reflexiók összegyűjtése (az idő függvényében felolvasva / a falra függesztve)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Fogalmazz meg egy mondatot a kötet számodra legérdekesebb karakterjegyéről! 	<ul style="list-style-type: none"> ● a terem átrendezése (a csoportasztaloktól egy nagy körbe ülni) ● kis cetlik, tollak
REFLEXIÓ				
90-115	A foglalkozást lezáró módszertani beszélgetés	reflexió	<p>Jégtörő</p> <p>Félig tele – félig üres pohár</p> <p>Lehetséges kérdések</p> <p>Hogy érzed most magad? Kaptál hasznos szempontokat? Mennyire van hiányérzeted/aggodalmad a tétellel kapcsolatban? Bevinnéd ezt a kötetet egy olyan csoportba is, ahol nincs emelt szinten érettségiző diák? Mit kérdeznél a költőtől az esti író-olvasó találkozón?</p>	
115-120	A foglalkozás zárása	visszajelzés	<p>A közös munka értékelése</p> <p>A tételek kiosztása (nyomtatásban is kiosztunk 10 példányt a résztvevőknek) + használati útmutató hozzá</p>	
<i>Utó-munka</i>	<p>A tanulói foglalkozás feladatainak, elkészült plakátjainak megismerése</p> <p>A tétel átolvasása, átalakítása (húzása, kiegészítése) az egyéni igényeknek megfelelően, a taníthatóság/tanulhatóság jegyében</p>			

JÁSZ ATTILA: NAPTEMPLOM VILLANYFÉNYBEN. KÉP ÉS HÁTOLDALA – VERSÉRTELMEZŐ FELADATOK

1. KÉPDIKTÁLÁS (páros munka)

- ✚ Mutasd be a párodnak a nálad levő képet úgy, hogy a lehető legpontosabban le tudja rajzolni azt öt perc alatt! A rajzoló fél kérdezhet, te válaszolhatsz neki, de a képet nem láthatja, és te sem követheted a rajz elkészítésének folyamatát.
- ✚ Hasonlítsátok össze a képet az elkészült rajzzal! Beszéljete meg, hogy mire kellett figyelnetek a sikeres együttműködés érdekében! Miért lehet nehéz egy képet szavakkal leírni, illetve egy képleírás alapján megrajzolni?

2. SZÖVEGPÓTLÁS, KÉP ÉS SZÖVEG ÖSSZEHASONLÍTÁSA (csoportfeladat)

- ✚ Nézzétek meg alaposan a *Zarándoklás a cédrusokhoz Libanonban* című Csontváry-képet, majd pótoljátok a vers hiányzó szavait! Az üres helyekre olyan szót írtok, amit a csoport összes tagja kifejezőnek érez! Tartsátok szem előtt, hogy a versnyelv Csontváry sajátos színrendszerét, festői eszközeit tükrözi.

ZARÁNDOKLÁS A CÉDRUSOKHOZ LIBANONBAN. 1907

egy látomás lebeg

a _____ égbolt alatt (milyen színű?)

_____ hegyvonulat előtt (milyen színű?)

a föld meleg _____ (milyen színű?)

hármaz fatörzs osztódik sokezeréves

megtört megviselt vagy éppen

_____ szétterülő (hogyan? milyen módon?)

levelekkel teli ágak

az élet karneváli vonulása

minden _____ valószínűséggel (milyen?)

_____ egyértelműséggel (milyen? – az előző sor jelzőjének ellentéte)

megjelenítődik a cédrus oltalmában

talán még én is

csak _____ vagyok (micsoda? milyen elvont fogalom?)

- ✚ Ha elkészültetek, a csoport egyik tagja olvassa fel a teljes szöveget! (A verset a 2-es számú borítékban találjátok.)
- ✚ Beszéljétek meg, hogy milyen szövegsajátosságokra mutatott rá a feladat!

3. VERSOLVASÁS, VERSÉRTELMEZÉS (egyéni munka, csoportos majd közös megbeszélés)

Hosszabb időtök van a kötettel való ismerkedésre, néhány vers beható értelmezésére. A hatékony időkihasználás érdekében a munka megkezdése előtt olvassátok végig a feladatokat. A versértelmezés során a szövegből induljatok ki – ne a kép és szöveg összehasonlítására alapozzátok a műelemző beszélgetést.

✚ Versolvasás, ismerkedés a kötet verseivel (önálló versolvasás, 10 perc)

Tegyétek ki az asztalra a 3-as számmal jelölt verseket, és olvassátok őket csendben, önállóan! Egy csoporttag egyszerre egy szöveget vegyen magához. A versek egyéni olvasása során felmerülő benyomásaitokat, elemző gondolataitokat rögzítsétek a következő oldal szemponttáblázatának első sorában! Úgy olvassatok, ahogy jólesik: hosszabban is elidőzhettek egy versnél, de beleolvashattok akár az összes kiosztott szövegbe is. A 13 vers közül az egyik egy mesterséges intelligencia által készített hamisítvány. Próbáljátok kitalálni, hogy melyik vers nem eredeti Jász-szöveg! Írjátok a lapra a vers mellé egy-két érvet a választásotok alátámasztására.

✚ Műértelmezés

- Értelmezzétek a kötet három alábbi versét csoportokban! Jegyezzétek fel a fontosabb meglátásaitokat a táblázatba! Próbáljátok minél több kapcsolatlehetőséget találni a megadott szövegek között. Mindhárom szöveget vizsgáljátok meg módszeresen a csoport A/3-as lapon levő fókuszszempontja alapján. (csoportmegbeszélés, 25-30 perc)
- A műelemző csoportmegbeszélés zárásaként jegyezzetek fel a három összegző jellegű megállapítást a fókuszszempont kapcsán az A/3-as lap hátoldalára! (Távolról is jól olvasható méretű betűkkel írjátok.) (csoportos összegzés, 5-10 perc)

FESTŐLEGÉNY. 1898	MÁRIA KÚTJA NÁZÁRETBEN. 1908	MAGÁNYOS CÉDRUS. 1907
egy pincelejáróban kezdtem első freskómat az első két lépcső metaforikusan is jól látszik konkrétan is megvilágítja a fény bár ezen már túl vagyok a kis pihenőben szöszölök éppen ez a festmény témája madonna gyermekkel akár egy barlangkápolnában fölöttem még öt lépcső vezet ki a fénybe de még el vagyok foglalva ezzel a festőtanonccal aki már majdnem befejezte a képet aki én vagyok aztán mehetek tovább	az élet vizét hordják törékeny korszokban ritmikusan lebegő nőalakok mindenki meritene vinné az anya gyermekével úgy van középpontban mintha ott se lenne pedig örvénylik körülöttük minden szakállas alakom figyel ad inni szomjas állatoknak szolgálatban vagyok mindig megtaláltam megint a témát Mária kútja Jézussal világmodell	magányos cédrus hatezer éves énem szívósan kapaszkodom a hegy sima hátába lábam körül gomolygó mélység a ködtenger hegycsúcsszigetek dugják ki orrukat a kristálytisza levegőébe évezredek viharai és háborúi tépáztak a gyökér az alap szilárdan tart egyenesen mered fölfelé törzsem megtört és lemeztelenedett ágaimmal erősen kapaszkodom az égbe megtart hatalmas legyező szárnyaimmal felhőként lebegek színes felhőrongyok törlik maszálják alattam egymást magányos vagyok ember a holdon cédrus a Libanon tetején

- ✚ Ha marad időtök, vessétek egybe az egyéni olvasás tapasztalatait a közös versértelmezéssel! Fogalmazzatok meg a megismert versek alapján a kötet poétikai és tematikus sajátosságaira vonatkozó felvetéseket! (csoportos beszélgetés 5-10 perc)

A vers címe	Téma, lírai tartalom	Beszédhelyzet (a lírai hős megformáltsága, nézőpontja, szóláshelyzete stb.)	Versnyelv (motívumok, stíluseszközök, szókincs)	Egyéb szövegjellemzők, olvasói észrevételek (pl.: a vers hátoldal-szövegével való kapcsolata a kötetben)
<i>[Első benyomások az asztalon levő versek alapján]</i>				
FESTŐLEGÉNY. 1898.				
MÁRIA KÚTJA NÁZÁRETBEN. 1908				

A vers címe	Téma, lírai tartalom	Beszédhelyzet (a lírai hős megformáltsága, nézőpontja, szóláshelyzete stb.)	Versnyelv (motívumok, stíluseszközök, szókincs)	Egyéb szövegjellemzők, olvasói észrevételek (pl.: a vers hátoldal-szövegével való kapcsolata a kötetben)
MAGÁNYOS CÉDRUS. 1907				
ÖSSZEGZŐ MEGLÁTÁSOK (lehetőleg idézetekkel, utalásokkal)				

ŐZ. 1893

az agancsát vesztett szelíd őz felháborodottan néz
amiért épp egy faagancs elé komponáltam
nem figyelve érzékenységre

ilyen őz nincs természetesen
ahogy ilyen fennsík se
mögötte suta dombbal
valamit mégis az állat mögé kellett festenem

a kiszáradt facsonkból előbújó levélkék
őszi öltözetére figyeltem leginkább
talán ezért sértődött meg valójában az őz

vagy amiért idő előtt kapott
sértődést tükröző
üvegszemet

erről azonban nem tehetek
csak festem
legjobb tudásom szerint

szilvaszedés közben egy magas ágot vadászpuskámmal hajtottam le, az ág beleakadt valahogy a ravaszba, és a puska a lábam közé tüzelt

HOLDTÖLTE TAORMINÁBAN. 1901

a mennyországot képzeltem el pont így
amilyen a holdtölte Taorminában
első igazi festményem
húsz év készülődés után

minden olyan amilyennek lennie kell
egy igazi festményen
pontosan amilyen az életben is

virágzó mandulafák ágaskodó ciprus
középen lebegő hold
fényében ázó időtlen épületek
miközben az út csendesen kanyarog fölfelé

a tenger színét is megtaláltam végre
a hold reflektorfénye
és egy égen úszó felhőfoszlány
árnyéka segítségével

egy éjjel hazafelé menet idegen kutyára bukkantam, aki hazakísért, és nem akart elválni tőlem, meg akartam tartani, de apám nem engedte, láttam, hogy veszi a puskáját, és kimegy a házból, amikor visszajött, számon kértem, mit csinált kint, röviden csak annyit válaszolt, a kutya veszett volt

ÖREG HALÁSZ. 1902

egy öreg halászember arcába rejtem a falat
az élet viharvert mégis erős tűzfalát
szinte látni az egyes köveket egymáson pihenni
homlokzatán

alatta kemény töretlen szem néz ránk
kissé bizalmatlanul
karakteres orr alatt szélborzolta fehér szakáll

botra támaszkodó kézfejen
körme alatti szürkés-kék kosz dominál
másként szürkés-kék mint a tenger
élete része
mögötte

és a háttérét észreveszi-e majd valaki
megszabadulva a hipnotikus tekintettől
mely olyan akár a kora középkori freskóké

csak a füstölő gyárkémények árulkodnak a korról
míg ezt a magányos és mérges prófétát
öreg halásznak álcázom
egyelőre

a szekeres rajzot elküldtem, az egyetlen, hisz a hívást komolyan vettem, egy hozzáértőnek, hogy segítsen feladatomban végrehajtásában, nem értette, persze, elutasított, ekkor még meglepődtem rajta, később ehhez is hozzászórtam lassan

FOHÁSZKODÓ ÜDVÖZÍTŐ. 1903

a fiatal cédrus tövében lévő kőre
két sötét asszonyárny borul
mintha siratnák bár ő még vagy már csak prédikál
durva és ostoba arcú tanítványainak

nem figyelnek rá persze
pedig hatalmas alakja szellemként lebeg
így támasztva alá mondanivalóját

tudja hogy fölösleges
mégis
tudja hogy nem tehet mást
mégse

mindent tud majdnem mindent
amitől olyan fájdalmasan kifejező lesz az arca
és kezeit már szárnyként emeli

nemsokára elrepül

huszonhét évesen elhívatást kaptam, csak az isten tudja, hová

a háttérben már készen áll a templom
nem segít az adott pillanaton
még Mózes kőtáblás szobra is kérdőn
a cédrus lombkoronáját fürkészi

ZARÁNDOKLÁS A CÉDRUSOKHOZ LIBANONBAN. 1907

egy látomás lebeg
a kobaltkék égbolt alatt
rózsaszín hegyvonulat előtt
a föld meleg barnásvörös

hármás fatörzs osztódik sokezeréves
megtört megviselt vagy éppen
legyezőszerűen szétterülő
levelekkel teli ágak

az élet karneváli vonulása
minden földi valószínűséggel
angyali egyértelműséggel
megjelenítődik a cédrus oltalmában

talán még én is
csak látomás vagyok

beutaztam a világot, hatalmas festményeket cipeltem magammal, éheztem, szomjaztam a sivatagban, aztán hozzászoktam, bérbeadott patikám épp annyit jövedelmezett, amennyiből csatlakozhattam a karavánokhoz és éppen nem haltam éhen, komolyan vettem a jóslatot, a láthatatlan kinevezését, hatvan forint havi jövedelemből beutaztam a világot

BAALBEK. 1906

kiterítem síkba a tájat
végigaszolok rajta rétegenként
ahogy az élet
a házak között fölött mögött

mindez csak felszín felület
a romok belelőgnak a lehetetlen
zöldbe és pirosba

fölöttük a hóhatáron túli ég
már végképp emberen túli
semmit se tudunk róla
így megfesteni se lehet

ez az igazi álomnagy téma
amit csak a megfelelő méretben
szabad készíteni

amikor megindul bennem az energia, akkor kezdek festeni, ezt ki kell várni, amikor elérkezik az a pillanat, amikor már nem bírom visszatartani, ez a természet energiája, amit visszavezetek a művészetten keresztül az életbe, csak ez a dolgom, nem több

MAROKKÓI TANÍTÓ. 1908

ki vagyok?

ki voltam?

ki leszek?

szakállam vízésés

a múltam kitárulkozó sík mező

a jövőm nyitott könyv és vándorbot

megtettem mindent

konzumbohócok között így lettem kényszerű álbohóc

MÁRIA KÚTJA NÁZÁRETBEN. 1908

az élet vizét hordják törékeny korsókban
ritmikusan lebegő nőalakok
mindenki mértene vinné

az anya gyermekével úgy van középpontban
mintha ott se lenne
pedig örvénylik körülöttük minden

szakállas alakom figyel ad inni
szomjas állatoknak
szolgálatban vagyok mindig

megtaláltam megint a témát
Mária kútja Jézussal
világmodell

a világot látni eleve trauma, dülledt szemeimet a látvány hipnotizálja, ha lehet, lehántom a látvány kérgét, traumáimat képekben oldom fel

RÉSZLET (MÁRIA KÚTJA)

az anya ahogy
szárnykezeivel óvja
védi gyermekét

*mindenfelé kerestem a nyomát, egészen Betlehemig elmentem, de jászolnak még hűlt helyét se
leltem*

RÉSZLET2 (MÁRIA KÚTJA)

szellemalakok
korsóval a fejükön
egyensúlyoznak

RÉSZLET3 (MÁRIA KÚTJA)

állatok vagyunk
szomjazunk vizet iszunk
hosszú fülünk lóg

VILLANYVILÁGÍTOTTA FÁK JAJCÉBAN. 1903

hajnal és szürkület között ott van az egész
világtörténelem
a felkelő és lebukó nap történetei
villanyvilágításban áznak

sárgászölden lobbanó lombbal
méregzöld fenyegetéssel a háttérben
fény és árnyék határán botladozva
kutyaszerű számárként az úton

*a kép nem lehet pusztán festmény a vásznon, a természet összes életerejével kell hatnia,
miként a kegyelemnek*

RÉSZLET (TENGERPARTI SÉTALOVAGLÁS)

lovak lovasok
nincs már jelentősége
időnek térnek

a világ ócska ponyva, nem festek rá többet

RÉSZLET2 (TENGERPARTI SÉTALOVAGLÁS)

magukat nézve
az idő lovairól
forrás tükrében

TENGERPARTI SÉTALOVAGLÁS. 1909

nincs már jelentősége
nappalnak és éjszakának

a lovasok megérkeztek
a fantázia valóságbirodalmába

éppúgy otthon vannak a tengernél
ahogy otthon vannak a forrásnál is

ezt a helyet kerestem mindig
ezt az öblöt végre megvan itt

maradok örökre
nem festek többet

*lassan tényleg meglátják, hogy nagyobb vagyok Raffaellnél, egy aszott lábszár lóg ki a pokróc
alól, csontvázam vasággal együtt ötven kiló, már nem beszélek, csak szemhunyással intek a
kedves nővérenek, minden rendben, indulnom kell*

ÖNARCKÉP. 1896-1902

nem is olyan könnyű tükörből festeni a saját tükörképed
hiszen mint tudjuk a tökéletes kép eléréséhez
csak egy kis önfényezés és álszenteskedés szükséges

úgy nézed magad mint a legnagyobb művészeti
alkotást miközben elmerülsz a saját narcisztikus világodban

a festés mindig ünnepnap
ezért kalapban és zakóban is készülni kell
és persze a paletta nagyobb mint
az átlagos asztal

nem is a kezemre figyelek
ahogy a rajzszenet a vászonra kentem de
ezt a pillanatot természetesen fel kell merevítenem
hogy mindenki láthassa
milyen zseniális vagyok

A felhők fodrozódása is megállt, csak hogy jobban lássam, milyen elképesztő alkotást hoztam létre. Az ablak helyett persze a fókusz a legfontosabb, hiszen a világ csak rólam szól. Ki más tudná jobban eldönteni, mi is a valóság a jól megkomponált színjáték mögött?